ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Η ΡΟΖΟΥ

Ὁ Δηληγιάννης
(Τοῦ Θ. Ἀννίνου)

Ὁ νοστιμώτερος γυναικείος τύπος τῆς περασμένης γενεᾶς. Ἡ Ἀθηναία ποὺ ἀγάπησε ἕνας Πρωξένος τῆς Γαλλίας. Ἡ Ροζοῦ στὶς κορδονεσιδιαδηλώσεις. Τὰ ἐπεισόδιά της στὴ Βουλή. Τὸ «φαινόμενο» τοῦ θεωρείου τῶν κυριῶν. Τὰ παρατσουκλία τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Ὁ θαυμασμός της γιὰ τὸ Θεόδ. Δηληγιάννη. Ὁ Κορδονάρχης καὶ ἡ θαυμαστριά του. Ἡ πρώτη Ἑλληνίδα σουφραζετα. Ἡ ἀσθένειά της, ὁ θάνατός της καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ Θεοδώρου Δηληγιάννη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ Τρικούπης
(Τοῦ Θ. Ἀννίνου)

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν κοινοβουλευτικῶν ἀγώνων μεταξὺ τοῦ Τρικουπικοῦ καὶ Δηληγιαννικοῦ κόμματος, δηλ., πρὸ 40 ἐτῶν, ἕνας περίεργος γυναικεῖος τύπος ἐφιγουράριζε ταχτικὰ στὸ θεωρεῖο τῶν κυριῶν, στὴ Βουλή, φαιδρύνοντας μὲ τὰ ἐπεισόδιά του βουλευτὰς καὶ ἀκροατήρια. Ἦταν ἡ περίφημη Ροζοῦ, στὴν ὁποία ἀριέρωσε πολλὲς φορὲς σπαρταριστοὺς στίχους ὁ «Ρωμηὸς» τοῦ Σουρῆ, καὶ τὴν ὁποία ἀποθανάτησε τὸ κοντύλι τοῦ Θέμου Ἀννίνου στὸ σατιρικὸ «Ἄστυ» καὶ στὸν «Ἀσμοδαίο».

Ἡ Ροζοῦ ἦταν Ἀθηναία καὶ μάλιστα ἀπὸ διακεκριμένη οἰκογένεια. Στὰ νειάτα της ὑπῆρξε λιγάκι σιμπαθής, πάντοτε ὅμως... λόξα. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τὴν ἀγάπησε ὁ ἐν Πειραιεῖ Γάλλος Πρόξενος Ροζοῦ, τὴν παντρεύτηκε καὶ τὴν ἐταξείδευε σὲ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης.

Στὸ Πεκίνο ὁ ἄντρας της πέθανε, καὶ ἡ Ροζοῦ, χήρα, ἐγύρισε στὰ 1880 στὰς Ἀθήνας, γρηᾶ πειά, ἐγκατεστάθη καὶ ζοῦσε μὲ τὴ σύνταξί της ἀρκετὰ καλά.

Τὴν ἐποχὴ ὅμως ἐκείνη δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητο στὴν πρωτεύουσα τὸ γυναικεῖο αὐτὸ φαινόμενο τῆς φιλάρεσκης καὶ ἰδιόρρυθμης γρηᾶς, ποὺ βαφόταν καὶ ἔβγαινε στοὺς δρόμους μὲ χρωματιστὰ φουστάνια, φτερὰ κλπ. Γρήγορα λοιπὸν ἔγινε τύπος. Καὶ σὰν νὰ ἤθελε νὰ διαδώσῃ γρηγορώτερα τὴ φήμη της, ἡ Ροζοῦ ἀνακατεύτηκε στὴν πολιτική, μὲ θόρυβο, πεῖσμα καὶ φανατισμὸ ὑπὲρ τοῦ «Κορδονάρχη» Θεοδώρου Δηληγιάννη!

Ὅταν ἐγίνοντο κορδονικὲς διαδηλώσεις, ἡ Ροζοῦ ἔπαιανε ἐπὰ κεφάλῆς των, παραπλέκουσα τοῦ περίφημου Ἀλβανοῦ σημαιοφόρου, τοῦ Τσελεπτσερῆ, πάλλουσα τὴν ὀμπρέλλα της καὶ ὁρνιομένη τὸ γνωστὸ θούριο:

Τὸ κορδόνι, τὸ κορδόνι,
Τὴν ἐλπὶ τὴν ξερριζώνει!...

Καὶ συνέχιζε Ἑλληνογαλλιστί:

— *Ἀλλόν, μὲζ ἀνφάν!... Κορδονορούμπαρος!...*

Ἡ Ροζοῦ δὲν ἔλειπε ἀπὸ καμμιὰ συνεδρίασι τῆς Βουλῆς, ἀπὸ καμμιὰ ὁλονυχτία της. Στὸ θεωρεῖο τῶν κυριῶν εἶχε δικό της κάθισμα, τὸ ὁποῖον καμμιὰ κυρία δὲν τολμοῦσε νὰ τῆς τὸ διαμφισβητήσῃ. Κανεὶς ποτὲ ἀκροατὴς τῶν συνεδριάσεων δὲν παρηκολούθησε τὶς ἀγορεύσεις τῶν ρητόρων—ἀκόμα καὶ τὶς κωλυσιεργικὲς—μὲ ὅση προσοχὴ ἡ Ροζοῦ. Σὲ στιγμὲς ἐνθουσιασμοῦ, πεταγόταν ἄξαφνα ἀπὸ τὸ κάθισμά της γιὰ νὰ ἐπιδοκιμάσῃ ἢ ἀποδοκιμάσῃ τὸ ρήτορα.

Ἦταν περίφημη γιὰ νὰ βγάζῃ παρατσούκλια. Στὰ 1885, ποὺ ὁ Χαρίλ. Τρικούπης ἐπέβαλε τὸ μονοπώλιο τοῦ πασεταρισμένου καπνοῦ, ἡ Ροζοῦ ἐφώναζε στὶς σχετικὲς διαδηλώσεις ἐναντίον τοῦ Προμηθοπουργοῦ.

— Κάτω ὁ Μονοπώλιος!... Κάτω ὁ Πασετάκιας!...

Ἀντιπαθοῦσε καὶ τὸ Γεώργιο Θεοτόκη, τὸν ὁποῖον ὀνόμαζε σκαρπινᾶ, γιατὶ φοροῦσε πάντα σκαρπίνια. Τὸν οἰκονομολόγο τῆς ἐποχῆς Ἀνάργυρο Σιμόπουλο τὸν ἐχαρακτήριζε Βελζεβούλ, γιὰ τὰ σατανικά του φορολογικὰ ἐφευρήματα, καὶ πρὸ πάντων γιατὶ εἶχε ἐπιβάλει φόρους στοὺς σκύλους. Ἡ Ροζοῦ ἦταν καὶ κυνόφιλος. Δὲν τῆς ἄρεσαν καθόλου οἱ ἀγορεύσεις τοῦ Στεφάνου Δραγούμη, τὸν ὁποῖον ἔλεγε Φασαρία καὶ Πατατράκα!

Ἡ Ροζοῦ ἔτρεφε ἀληθινὴ λατρεία στὸ Θεόδωρο Δηληγιάννη. Λένε ὅτι ὁ «Γέρος τοῦ Μωριᾶ» ἦταν ὁ τελευταῖος της ἔρως χωρίς, φεῦ, ἀνταπόδοσι. Ὅταν ὁ πολιτευτὴς Γόρτυνος μιλοῦσε ἀπὸ τοῦ βήματος, ἡ πολιτικομανὴς γρηᾶ κρεμόταν ἀπὸ τὰ χείλη του. Ἔπειτα ἀπὸ κάθε ρητορική ρουκέτα του, αὐτὴ πρώτη ἔδινε τὸ σύνθημα τῶν χειροκροτημάτων, σκεπάζοντας μὲ τὶς στρίγκλικες φωνές της τὶς ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίες τῶν ἄλλων Δηληγιαννικῶν.

— Μπράβο ἀηδόνι τῆς Βουλῆς! Ζήτω ὁ Ἐθνάρχης!... ἔκουζε.

Ἔπειτα, κατέβαινε στοὺς διαδρόμους, ἀνακατευόταν μὲ τοὺς βουλευτὰς καὶ ἐπήγαινε νὰ βρῇ τὸ Θεόδωρο Δηληγιάννη, νὰ τοῦ σφίξῃ τὸ χέρι:

— Μὲ φελισιτασιὸν κορντιάλ, μεσσιὲ λὲ Πρεζιντάν!...

Ἡ Ροζοῦ
(Γελοιογραφία Θ. Ἀννίνου στὸ σατιρικὸ «Ἄστυ»)

— Δημ.: — «Τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου, κύριε Πρόεδρε».

— Μερσί. Μαντάμ! ἀπαντοῦσε ὁ Δηληγιάννης, ὁ ὁποῖος τρελλαινόταν γιὰ τὰ ὡραῖα τῆς Γαλλικά. Γιατί ἡ χήρα τοῦ Προξένου μιλοῦσε θαυμάσια τὴν ξένη αὐτὴ γλῶσσα. Ὁ Δηληγιάννης ἦταν ὅλος Γαλατικὴ εὐγένεια στὴ θαυμαστριά του, καὶ πολλὲς φορὲς τὴν ἔπαιρνε στὸ ἀμάξι του καὶ τὴν ἐπήγαινε σπίτι της, μὲ καλωσύνη καὶ... ἀθωότητα.

* * *

Ἦταν ὅμως ἀρκετὰ μορφωμένη γυναίκα ἡ Ροζοῦ. Φοβερὴ μυθιστοριογράφος καὶ φίλη τῆς Γαλλικῆς Ἱστορίας· ἤξερε πολλὰ πράγματα καὶ θυμόταν ἄπειρα πρόσωπα καὶ χρονολογίες. Κοντὴ γυναῖκα δὲν ἦταν. Μᾶλλον θεμοκέφαλη...

Ἀπὸ τὶς ἡρωΐδες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἐκείνη ποὺ ἐθαύμαζε περισσότερο ἦταν ἡ Καρλόττα Κορδαί, ποὺ ἐσκότωσε τὸ Μαρὰ μέσα στὸ μπάνιο του... Ὅταν ἡ Ροζοῦ ἐγύριζε στὴν Ἑλλάδα, φοροῦσε κοστούμι τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ στὸ κεφάλι ἔφερε κατέλλο ὅμοιο μὲ τῆς ἡρωΐδος τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὅσο γερνοῦσε ἡ Ροζοῦ, τόσο πιὸ ἄσχημη γινότανε. Ἦταν μᾶλλον κοντή, μὲ μεγάλο κεφάλι, καὶ πόδια ἰσχνά, σὰν καλάμια. Πήγαινε πάντοτε ἀντίθετα μὲ τὴ μόδα. Ἐνῶ ἡ ἄλλες κυρίες φοροῦσαν μακρυά, ὡς στοὺς ἀστραγάλους φορέματα, ἐκείνη ἔβγαινε στοὺς δρόμους μὲ φούστα κοντή, σὰν τὴ σημερινή, ποὺ ἐσκανδάλισε τὸν κ. Πάγκαλο.

Ὁ κ. Θεόδ. Βελλιανίτης—στὸν ὁποῖον ὀφείλομε τὶς πληροφορίες αὐτὲς—τὴν χαρακτηρίζει ὡς ἑξῆς:

«...*Οὕτως ἡ κυρία Ροζοῦ, δύναταί τις νὰ εἰπῇ ὅτι ὑπῆρξεν ἡ πρώτη συουφραζέτα, ὅτε οὐδαμοῦ ἐγίνετο ἀκόμα λόγος περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικός. Ἡ ζωηρότης τῶν πολιτικῶν της ἐκδηλώσεων παρεῖχε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι αὕτη ἦτο ἐκ τῶν τύπων τῶν γυναικῶν ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθεν ἡ διάσημος Τιρπὰν τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐν τούτοις, ἐκτὸς τῆς πολιτικῆς ἦτο φιλοφρονεστάτη καὶ ἐπέραστος γυνή. Διαλλακτικὴ καὶ εἰρων, διεκρίνετο διὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν χάριν της κατὰ τοὺς χρόνους τῆς νεότητός της, καὶ εἰς τὸ γῆρας της δὲ διέσωζε πολὺ ἐκ τοῦ πάλαι πνεύματός της*».

Ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια, ἡ Ροζοῦ γινότανε μπαμπόγρηα, οἱ ρευματισμοὶ δὲν τὴν ἄφηναν νὰ βγῇ ἔξω καὶ νὰ πάῃ στὴ Βουλή. Ἔμενε κλεισμένη στὴν κάμαρά της, ὅπου ὑπῆρχε ἕνα μεγάλο κάδρο τοῦ λατρευτοῦ της Θεοδώρου Δηληγιάννη, σὲ πολυτελὴ κορνίζα, κορδονοστόλιστη. Κι' ἕνα πρωί, τὴν εὑρῆκαν νεκρή, μὲ τ' ἀλμπὶ της μάτια ἀνοιχτά, καρφωμένα, θάλεγε κανεὶς, στὴν εἰκόνα τοῦ Κορδονάρχη.

Ὁ Δηληγιάννης λυπήθηκε γιὰ τὸ θάνατό της. Κι' ἐπειδὴ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἦταν ἄρρωστος στὴν Κηφισιὰ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεία τῆς ἀφοσιωμένης φίλης του, ἔστειλε ἕνα στεφάνι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ρόδα τοῦ κήπου του.

Ἡ Ροζοῦ μεταβαίνουσα στὴ Βουλή
(Γελοιογραφία Θ. Ἀννίνου στὸ σατιρικὸ «Ἄστυ»)

ΠΙΚ - ΝΙΚ

ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ

Ἕνας ἐπιφανὴς ξένος γιατρὸς ἐδημοσίευσε τελευταῖα μερικὲς ἔξυπνες σκέψεις σχετικῶς μὲ τὸ ἐπάγγελμά του. Ἰδοὺ ὀλίγες ἀπ' αὐτές:

— Ἂν θέλετε νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ ἕναν ἐνοχλητικὸ πελάτη σας, στεῖλατέ του τὸ λογαριασμό.

— Ὁ πελάτης ποὺ πληρώνει τὸ γιατρό του εἶνε ἁπλῶς ἀπαιτητικός, ἐνῶ ἐκεῖνος ποὺ δὲν τὸν πληρώνει εἶνε τύραννος.

— Ὁ γιατρὸς ποὺ περιμένει νὰ πληρωθῇ ἀναλόγως τῆς καλῆς διαθέσεως τῶν πελατῶν του, μοιάζει μὲ τὸ διαβάτη ποὺ καρτερεῖ νὰ στειρέψῃ τὸ ποτάμι γιὰ νὰ περάσῃ πέρα.

— Ὁ γιατρὸς ποὺ ἀπουσιάζει γιὰ ἕνα διάστημα διατρέχει τὸν ἴδιο κίνδυνο μὲ τὸν ἐραστὴ ποὺ πάει μακρυὰ ἀπ' τὴ φίλη του. Εἶνε σχεδὸν βέβαιο ὅτι, κι' ὁ ἕνας κι' ὁ ἄλλος, γυρίζοντας θὰ βροῦν ἀντικαταστάτη.